

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında
İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)
Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 2 Mayıs, 1929

Sayı: 127

Çocuk Haftası

23 nisan salı günü başlayan çocuk haftası bugünlerde nihayet buldu. Yavrularımız gene, kafalar neşe ve şetaret içinde geçen bu yedi günün tatlı hatıralarile dolu, derslerine ve annelerinin kucaklarına döndüler. Ve teşyi ettiğimiz bu bir haftalık çocuklar bayramını gelecek sene bu günlerde tekrar ederken bugünün çocukları hayatlarına bir senenin tecrübelerini ve bilgilerini katmış, bir senelik tahassürün verdiği heyecan ve hararetle daha olgunlaşmış olarak karşımıza çıkacaklardır.

Bana dünyada en fena ve en iyi şey nedir diye sorsalar tereddüt etmeden derhal cevap verirdim: İtiyat. Bir haftadır küçüklerimizin etrafımızda hoplayıp zıplamalarına mes'ut ve pürneşe görmelerine alışmıştık. Ve geçen gün bir ocağı idare eden bir çocuktan, muhteren bir Türk evlâdından bir davetiye aldığım zaman kendimi istikbalin büyük bir mahkemesi karşısına çağırılan bir maznun kadar şaşırılmış ve hürmetkâr buldum. Bu gün ise ellerinde kitap ve çantalarla mekteplerine giden ciddî tavurlu çocuklar kafilesile karşılaştığım zaman onların bayramlarını kısaltan ve neşelerini bozan bir cemiyetin ferdi gibi bir köşeye sinmek istedim. Bir haftadır çocuk sevinç ve gürültüsünün doldurduğu kasabalarımız ve şehirlerimiz şimdi şen sakinlerinin küsüp gittiği metruk bir şehir manzarası gör-

teriyor. Ne yazık ki her bayram gibi çocukların bayramı da çok, çok kısa oldu.. Çocuğu ve çocukluğu sevmeyen kimse tasavvur edemiyorum. Çok ıstırap çeken Türk milletinin, çocuklarına karşı duyduğu muhabbet ise bütün istikbale ait ümit ve tasavvurlarının inzımamile payansız bir aşk halinde tezahür ediyor. Bir garp mütefekkeri bu hissimizi şöyle tahlil etmişti: Bir çocuğa yaklaştığım zaman iki hisle karşılaşırım. Hali için şefkat duygusu, istikbali için de hürmet duyguları..

Bu günün küçükleri olan yarınki türk nesli hakkında bizim duygularımız ise hâl ve istikbali de aşan ebedî bir hürmet ve muhabbettir. Onların kalplerimizde yarattığı büyük sevgi ve saygının yardımıyledir ki asırların yükünü omuzlarımızda gülererek taşıyoruz, onların yarınını aydınlatmak için bu günün gündüzlerini gece yapıyoruz.

Vatanın ücra bir köşesinde çalışan genç muallimler, tarlasında çifti çubuğuyle meşgul köylüler, büyük inkilâp için her sahada kendini feda eden gençlerin hepsi ona temiz ve lekesiz bir atla feyizdar bir vatan, parlak bir istikbal bırakmak için bir insanın yapabileceği işlerin hepsini yaptılar. Türk milletinin feda ettiği bir çok şeyleri yarınki neslin faizleriyle iade edeceği hakkındaki ümitlerimizden bir an olsun şüphe etseydik ümitsizliğin en müthiş uçurumlarına düşüp kaldık. Nasıl

sağlam binalar sağlam topraklar üstünde kurulursa vatan ve millet denilen büyük mefkûrelerimizin de tahakkuk sahaları çocuk kalbi türk çocuğunun vicdanıdır. Onun içindir ki çocuklarımızın yetiştirilmesi için sarfedilen her şeyimiz sarfiyatımızın ve fedakârlıklarımızın en yerinde olanıdır.

Bu bir hafta zarfında matburatımız, Türk Ocakları, Himayei Etfal cemiyetleri, belediyeler ve muhtelif teşkilâtımız çocuğa ait türlü faaliyetlerle yakından alâkadar oldular. Bütün bu faaliyetlerin gayesi çocukluk denilen, uzviyeti ve ruhiyeti itibarile bizden büsbütün ayrı bir âlem teşkil eden yeni bir dünyaya, memleketin dikkatini çevirmek, onu tetkike muhtaç bir madde gibi müşahede ve tahlillerimize arzettir.

Ortazaman çocukluğu beşeriyet için baş belâsı olan tufeylî bir zaman, çocuğu da ezilmeğe ve kahredilmeğe lâyık bir şeytan telâkki ederdi, zamanımız ise çocukluğu hürmete, tepcile lâyık mukaddes bir mahlûk olarak tanır. Bız buna ilâve idiyoruz: çocukluğa ait bütün faaliyet ve teşkilâtın mihveri de çocuk olmalıdır.

Bize çocuk haftasını hazırlayan yavrularımız için duyduğumuz sevgilerin tezahürüne meydan veren Himayei Etfal Cemiyeti ile kıymetli reislerine teşekkür ederken gelecek sene bu haftanın daha esaslı, daha ilmî ve deha etraflı bir şekilde tes'it edilmesi temennisini tekrar ediyoruz.

H. M.

İnkilâbımız Hakkında Bir Garp Kitabı

Bilhassa şimalî Afrikaya ve romancı Stendhal'a ait tettebbuları ismini tanıttırmış olan Jean Mélia isminde bir fransız muharriri, (Mustapha - kémal ou la rénovation de la Turquie) unvanlı, ve Gazi'mizle onun tam bir teceddüde mazhar ettiği memleketimiz hakkında bir eser yazdı. Yeni neşrolunan bu eseri, Büyük Millet Meclisinin Ankarada toplanması gününün yıl dönümünde, 23 nisanda okudum. Bu kitabın, 23 nisanda okunması kastî olmamakla beraber, sokaklarda yepyeni bir neslin hür ve bahtiyar dolaştığı ve hafızalarda bin bir hatıranın kaynaşıp coştığı bir gün, böyle bir kitabı okumak için her günden münasipti. Üç kısma ayrılmış olup birincisi (Mustafa Kémal - muharip ve devlet adamı), ikincisi (Mustafa Kémal - müceddit) ve üçüncüsü (Türkiye ile Fransa) serlâvhalarını taşıyan eser, mütarekenin akti sıralarında vatanımızın içinde bulunduğu çok elim vaz'iyeti canlandırdıktan sonra; Gazi'nin demirden azmine güvenerek giriştiği çetin ve muazzam cidalin bütün safahati gibi, vatanın düşman çizmelerinden kurtulmasından sonraki bütün içtimâî inkilâpları da, birer birer anlatıyor. Gazi'nin hatıralarını okuduğumuz esnada sadeliği gözlerimizi yaşartmış çocukluğundan, zabıtlığıne, Aptülhamit idaresinin boğucu ve müteaffin havası içindeki cesaretli ve muvaffakiyetli inkilâpçılığına, ve meşrutiyetin ilânından 1918 de mütarekenin imzasına kadarki hayatına ait, muhtasar lâkin veciz malûmat, eserin ilk sahifelerinde mevcut bulunmaktadır. Ondan sonra, Anadolu'da Millet Meclisinin kurulması, harpler ve zafer, ve zaferden

sonraki kanun, aile, kıyafet ve harf inkilâpları; her hangi bir millette tahakkuku uzun senelere mühtaç olan tekmil bu inkilâpları efsanevî bir sür'at içinde muzaffer kılmakta Gazi'nin mucizeli kudreti; heyecanı çok samimî bir lisanla hikâye olunuyor. Uzak atilerin, vesika zenginliği altında bunalarak her türlü ruh ateşinden mahrum kalacak bazı müverrihleri içinde, bu teceddütleri anlatırlarken, bütün bunların harplerden yorulmuş bir millete çok kuvvetli bir hükûmet tarafından kabul ettirilmiş olduğunu belki iddia edecekler de bulunacaktır. Fakat, biz ki bütün bunların başarıldığı devrin nesliyiz, biz biliyoruz ki, lâyemut inkilâplarını türk milletine kabul ettirmek için cidal açtıkça, Gazi milletinin karşısına yalnız geniş göğsünü açıp çıktı. Ve türk milleti onun iyi demesine nasıl inanmazdı ki, bu (İyidir! Bunu böyle yapın!) deyen ses, onun zincirlerini kıran elin sesidi. Dün kaç harp meydanında, topların dumanları içinde düşmanla savaşını gördüğü Gaziyi, bu yeni inkilâpların her birinin arifesinde türk milleti gene karşısında buluyordu. Mavi gözlerinde güneşler yanan tunç renkli ve ilâhî adam, şakaklarından terler akararak deliller sıralıyor, en sonda bir mektep hocası gibi yazı masalarının başına geçip ders veriyordu. Ve bu inkilâpların lüzumunu zaten ruhunun derinliklerinde ve gayrı şuurî olarak sezmiş olan türk milleti, bu lüzumları Gazi mucizeli bir mantık ve belâğetin kudretile anlatınca, bir saniye tereddüt etmeden gösterdiği yoldan yürüdü.

Mr. Mélya, Gazi'nin emsalsiz

büyükliğini ve türk milletinin de bir Gazi yetiştirebilecek büyüklükte olduğunu, hakikî ve çok samimî bir surette anlamış, gerek harp meydanlarında ve gerek içtimâî sahalarda başardığımız işlerin tekmil ehemmiyet ve kudretini kavramıştır. Ve kitabını, en son günlerin vakayii de ihtiva etmesinden de belli ki, derin bir heyecanın sürüklenişinde, inkıtasız ve en son günlerde yazmış. Bir çok sahifelerinde tesadüf olunan tarih ve isim yanlışlarını da, müellifin ihmali-ne değil kalemin heyecanına atfetmek doğru olacak.

Fransa ile aramızdaki bir kaç asırlık münasebatın mazi ve istikbaline ait kısma gelince, makalemde siyaset bahislerine girmekten müctenip olduğum için, bu kısım hakkında bir mütalea serdetmeyeceğim. Sade şunu söylemek isterim ki, Türkiye ile Fransa arasındaki münasebetlerin istikbali hakkında harareti temenilerde bulunan Mr. Mélia, bu eserile bu münasebetlerin samimiyetine çok müfit oluyor. Çünkü Gazi'mizin muazzam şahsiyetile inkilâbımızın azameti hakkında yazdığı şeyler, vatandaşlarını tenvir edecek, türklerin doslukları aranılıp muhafaza edilmeğe pek müstahak bir millet olduğunu Fransaya bir kere daha söyleyecektir.

Her halde, Mr. Jean Mélia'nın hakkımızdaki muhabbetine teşekkür eder, ve büyük mevzuunu daha büyük ve sabırlı bir itina ile, mevcut vesaik menbalarından daha fazla istifade ederek yeniden yazması hakkındaki arzularımızı da gizleyemeyiz.

NAHİT SİRRI